

V torek, četrtek in soboto
izhaja in velja v Mari-
boru brez pošiljanja na
dom za vse leto 3 gl. — k.
za pol leta 4
za četrt leta 2 20 ..

Po pošti:
Za vse leto 10 gl. — k.
za pol leta 5
za četrt leta 2 60 ..

Vredništvo in opravištvost
je v gospodskih ulicah
(Herrengasse) št. 117.

SLOVENSKI NAROD

Za vsak tisk je plačat
kolek (štampelj) za 30 k.
Rokopisi se ne vračajo,
dopisi naj se blagovoljno
frankujejo.

Št. 1.

V Mariboru 1. januarja 1869.

Tečaj II.

General Stratimirovič o vzhodnem vprašanju.

Pomagaj si sam in pomore ti Bog!

Ko je nekdanj Galilei, kterega je znanje resnice razsvetljevalo, pod mukami inkvizicije, s kterimi so ga hoteli prisiliti, da bi prekalal to resnico, izrekel zgodovinske besede: **E pur si muove!** — takrat je on izrekel čarobno besedo, v kateri je skrito tajno delo, katero vrši čas in njegove tirjatve v življenju narodov, ki napredujejo vsem preponam v kljub, ktere jim na pot meče tiranstvo in zadnja sebičnost.

E pur si muove! — Vkljub nezaslišanemu pritiskanju, vkljub ognju in meču, vkljub zadnjim zvijačam evropske diplomacije danes stoji vzhodno vprašanje na dnevnem redu evropskem; ker je to vprašanje — vprašanje svobode milijonov naših bratov, ker je to vprašanje krščanske omike in napredka.

V klasični Heladi, kjer je stala zibelj Temistokleja in Leonida, Demostena in Perikleja, v očetnjavi vseh onih junakov dela in duha, ki so človečanstvo podučili o svobodi in v vednostih — v Grčiji ima majhen, siromaški narod namen, da začne sveto vojsko in da račun tirja za štiri stoletja. Junaško sega ta narod po meču, da maščuje svetega cara Constantina!

Po številu majhen, gledé vojnih sredstev siromašen nima grški narod ničesar od svojih slavnih prednikov, razen junaštva in hrabrosti svojih sinov!

Ali ravno zato, ker so mu materijalna sredstva pičlo umerjena, in ker Evropa, hvaleča se s svojo omiko, v sramotni sebičnosti svojo pomoč daje turškemu tiranstvu — ravno zato je treba, da Grčija izvé, kje so njeni prijatelji, kje so njeni zavezniki.

In kje hočejo ti biti, ako ne v vrstah milijonov raje (podjarmljenih krščanov na Turškem), kteri kakor tudi Grčija že veke in veke trpé, upajo in lepega dne svojega pričakujejo. Pa tudi naši bratje v Bosni in Hercegovini — v stari deželi naših kraljev, v Stari Srbiji — tudi oni čakajo na novo Kosovo, srečen Vidovdan! — In kedar grški junaki zakličejo in pozovejo svoje brate na pomoč, ali ne bo našel njih klic tisočernega jeka v prsih srbskih bratov?

Ali so nam srca tako pokvarjena, da niso več sposobna gojiti vzvišenih čutil? so nam li živci oslabei? ali so nam ostri meči zarjaveli? Ali nismo mi vnuki kosovskih junakov; ali ni tudi nam kakor Grkom divna svetinja: Milovati našo bivšo veličino in jo maščevati?

Kako se bodo v tej borbi Srbi vedli?

Mi ne moremo verovati onim sramotečim glasovom, da v Belemgradu niso neobčutiljivi za zvijačnosti zapadne diplomacije, in da mislijo neutralni ostati v borbi Grkov proti Turčiji. — Nikakor ne moremo verovati, da bi v Belemgradu zaupali obentanju, ktero samo to namerava, da denes Grčijo osamijo, kakor bo morebiti že jutri ravno ista osoda Srbijo zadela.

Mi bi morali sumničiti modrost in vestnost onih mož, ki imao sedaj srbsko osodo v rokah. Naj nam vedno ostane tole pred očmi: Na vzhodu ne smejo in ne morejo biti ločena grška od srbskih vprašanj. Tam imamo samo eno splošno zadevo: zadevo krščanske omike proti muhamedanskemu barbarstvu — zadevo svobode proti neslišanemu tiranstvu.

Naj to vprašanje že sprožijo Grki, Srbi, Bolgari ali Romani — vedno ostaja to naša nerazdeljena splošna zadeva. Kakor smo stoletja težko breme robstva nosili in zato padli, ker nismo složni bili: tako moremo zaželjeno prihodnost tudi le doseči, ako se bomo složno borili v zadnji odločivni borbi.

V tem osodepolnem trenutku, v kterem se ima naša osoda k boju zasakati, moremo samo eno storiti: izpolnjevati svojo dolžnost!

Vi domoljubni možje, ki oskrbujete v Belemgradu osodo Srbije, vi ne smete pozabiti, da ste vnuki kosovskih mučenicov. Lazar in Miloš in oni tisoči mučenicov štiristoletne suznosti in borbe kličejo Vas, da storite svojo dolžnost! Danilo se bo! Vsi spomini naše slave in naše veličine bodo z ognjenimi besedami govorili vsacemu sinu našega naroda in od Balkava do Črne gore more biti samo en klic: Izpolnimo oporoko naših prededov — pojmo na Kosovo! Tudi starček, kteri Boga prosi za srečo svojih unukov, tudi mati in sestra, ki Boga moli za srečo svojega sina, svojega brata, naj se v globočini svojega srca spominjajo, da more njih vnuk, sin ali brat le tako svojo srečo zaslužiti, ako svojo dolžnost stori — ako ide na Kosovo! In deklica, ki v topli ljubezni daje roko svojemu dragemu, naj mu jo samo tedaj daje, ako pojde on na Kosovo! Pa ti nada naše bodočnosti, ti za svobodo navdušena omladina! kaži izglede vzvišenega rodoljubja, izpolni svojo dolžnost od naroda, in pobiti se na Kosovo!

In kedar tako ena misel in eno čustvo napolni srca vsega srbskega naroda kedar je on spominjaje se svoje preteklosti odločen pridobiti si svojo prihodnost po kteri koli ceni: tedaj bo srbska vlada, ktero bo branilo in vodilo narodovo javno mnenje, tudi storila svojo dolžnost: z belih dvorov belegaškega knjeza se bo v kratkem razlegal slavnih vslih: Ustanite, Srbil hajdmo na Kosovo!

Zatorej: Srečni bili, grški bratje! Ni je moči, ki bi vbrnila, da bi se vkupno ne razvije slavnih krizarskih barjak srbski poleg zastave grške!

„Napredak“.

Dopisi.

Iz Dunaja, 31. dec. 1868. H. G. (Izv. dop.) Pač že malo pozno pridem, ako še le denes govorim o studentih in sicer ne o slovenskih, temuč o nemških. Priliko ste imeli ondan brati, kako se je na nagloma pokazal nek bismarkizem med nemško mladino in kako je to krivo bilo, da so se godili skandalozni dogodjaji pri ondanšem shodu, kterega se je nad 2000 tacihi mladih glav vdeležilo. Vprašati bi me utegnil kdo, čemu Slovencem govorim o nemških studentih, ti nam pač nič mari. Vendar jaz menim, da so prikazni med mladino vselej pomenljive, kajti mladina ima večidel dober instinkt in rada vzame ideje v sebe, ktere še le pozneje splošne postanejo. Tako se mi vidi, da je tudi tukaj soditi, zraven tega pa pride še drug moment, ki nas Slovane, sosebno nas Slovence opominja: varujmo se nemškutarjev, mnogo jih je, ki nas hote imeti za Germanijo. Svoboda ki jo na jeziku nosijo, je le vabljevanje. — Kratkovidni ljudje ne vedo od kod v denšnjih dneh, ko nemško časopisje vse slobodno in lepo vidi, naenkrat pride med nemško mladino dunajske univerze čuden duh, kteri upije: edinst gre pred svobodo, najprvo naj se nemški narod zedini, potem oslobodi. Mi Slovanje, kterim je Avstrije treba, se sicer obračamo od tacihi duhov ki hote nemški edinstvo za ljubo Avstrijo pretgati in morda nas s seboj potegniti, eli nenaravnega posebno v tacihi javljenih mislih ne nahajamo. Saj tudi po nas sezajo za „mračnjaki“ in „sovražniki svobode“, ker se v prve vrsti borimo za narodnost, kot glavni in prvi del svobode. Nenaravno pak se nam vidi v celi stvari dvoje: prvič da nemško-avstrijsko javljenje svojih srčnih misli, drugič pa da med nemško mladino vedno bolj raste pravo sovražstvo do slovanstva. Glede prvega opomnimo: koliko ropota je imelo vse to časopisje z politično nevidnim tepežem in procesom sokolovskim, koliko malo pa se ozira na mladost, ki taka pota ukrepa; — koliko bi se bilo pač kričalo, vpilo, da gotovo še ostro sodilo, ko bi se bili slovenski študentje kje v Avstriji zbrali in se predrznili izreči: panslavizem. In vendar bi to bilo enako temu če se zdaj dunajska učeča se mladost unemlje za bismarkizem in edinstvo. Denuncijanti, ki imajo poštenijim Avstrijem nasproti vedno pripravljen klic „Moskva“ na jeziku, imajo tu kost, ali skrbno se je ogibljejo.

Upamo sicer da bo Avstrija vse svoje narode zadovoljila in postala zares monarhična Švajca ter da se bodo taki edinci izgubili. Ali kdo nam je porok, da iskra, ktera se je ukresala med temi študenti, ne tli v vseh tistihi, ki se napenjajo na slovenskih tleh, posebno pri nas, gospodarstvo nemštva širiti? To poslimo in učimo se iz tega kako moramo umeti svoje „kulturce“ in kako jih pobijati ter s kom se pojdašiti.

Večkrat je bilo že trdno, da vsi nemško-avstrijski liberalci, le ponarejen plašč liberalizma nosijo, sicer so pa od znotraj vse drugi možje. Za nas je zanimljivo, če beremo, da to sami spoznajo, kakor smo brali te dni. Nek imeniten listkar (Kürnberger), ki je od nove k stari „Pressi“ pobegnil, karakterizira glavni organ dunajskega liberalizma „N. f. P.“, ktero mora kot večleten sodelavec dobro poznati, primerjaje jo s babo, ki vpije po ulicah: kupite liberalizma, zraven pa se skrbno ozira in misli: da bi me le kdo zgoraj ne slišal.

Iz Slovenske Bistricie, 30. dec. (Izv. dop.) Res čudne reči se godé pri nas. Povedal sem vam že, da se ustanovljajo katoliška društva. Dve ste se že organizirali; na nedeljo 27. t. m. pa je bil sklican ljudski shod v Devino, malo vas blizo mesta, da bi se napravilo tudi tu enako društvo za občino šentovsko. Srečni nspoh prejšnjih dveh shodov pa je razsrdil tiste ljudi v mestu, ki jim preseda vsaka slovenska beseda in ki so tudi na tej napravi, ki je vendar le katoliško-politiška, hoteli zvohati narodno agitacijo. Naš mestni župan, po rodu in po imenu trd Slovenec, pokliče v nedeljo dopoldne k sebi župana in može odbornike šentovske, jih dve uri zdeluje, da naj bi zabranili ta shod, češ da duhoven nima druge pravice, ko v katekizmu podučevati da take shode mora zabraniti vsak župan itd. Župan se res da v Kozji rog vgnati in prepove tistemu kmetu, v kterega hiši bi imel biti shod, da on župan tega ne dovoli. Kmet pa se ne da oplasiti, ker se je ta shod celó po postavi bil naznanil tri dni prej c. kr. okr. glavarstvu v Mariboru. Čudno, da glavarstvo ni tega naznanjalo županu, pa tudi ni poslalo nobenega politiškega komisarja. Po postavi sicer tega ni treba, a ker je c. k. o. glavarstvo poprej bilo razposlalo pismo županom, naj zabranijo te shode če niso po postavi naznanjeni. Moralo bi tudi to postavno naznanilo županom objaviti. Ob 5 zvečer se je zbralo ljudstvo, več ko 100 ljudi v imenovani hiši; pride tudi gospod kaplan Šuc in zborovanje še začne. G. Šuc je bil soglasno izvoljen za predsednika zbora in ga vodi skoz mirno in postavno. Na enkrat pride župan z dvema odbornikoma in hoče motiti zbor. Reče, da on ne dopušča, da bi se tukaj zborovalo in govorilo o postavah, ampak le kerščanski nauk naj se uči. Čenča več tacihi praznih besed. Predsednik mu zabrani besedo, opiraje se na postavo od 15. nov. 1867. Zbor pritrđi predsedniku in ostro obsojuje nepostavno postopanje župana. Ko župan vidi, da nič ne opravi in se udje začnejo vpisovati v društvo, srdito vpije: Kdor se da vpisati, bo tepen. Predsednik ga posvari, naj nikar ne šunta k javni sili, sicer bo kaznovan po kazenski postavi. Župan pa le ponovi te besede, pa nič ne opravi. Vpisalo se je toliko udov, da je ustanovljeno tudi to društvo. Kakor se sliši je predsednik zbora proti županu

že oddal tožbo zaradi krive rabe njegove oblasti in zaradi zločinstva javnega posiljenja proti postavnemu zboru. Če bo župan za svojo nepostavno postopanje kaznovan, naj se zahvali pri tistih, ki so ga podšuntali.

Dva dni pozneje pripetila se je druga zgodba, ktera zopet spričuje, kako potreben bi bil poduk o postavah pravno tistim ljudem, ki bi imeli v svojih občinah paziti, da se ravna po postavi. Na starega leta dan bil je napovedan ljudski shod v zgornji Bistrici, da se tudi tem ustanovi pol katol. društvo. Da bi pa ne bilo kakih nerodnosti pri občnem shodu, so sklenili kmetje se poprej še med seboj pogovarjati. Pošten slovenski kmet V. Rudolf v zgornji Bistrici povabi torej svoje sosede že v torek 29. t. m. v pol 7 zjutraj v svojo hišo; kar je dovoljeno po društveni postavi brez vsakega posebnega naznanila, kajti shod ni bil občan, ampak povabljeni so bili le posamezni. Med temi je bil tudi g. kaplan Šuc. V jutro se zbere res 20 kmetov med, njimi večina občinskih odbornikov. Zdaj pa stopi v hišo občinski župan in za njim trije žandarji. Vsedejo se k mizi in ko pride g. Šuc, prepovete ta modri župan vse govorjenje in tirja naj odidejo vsi tukaj zbrani. Proti takemu nepostavnemu samovoljnemu postopanju, ki naravnost v lice bije hišni pravici in društveni postavi, protestira hišni gospodar. Povpraša žandarje, s katero pravico osedejo njegovo hišo, ki pa se kličejo na župana, da so od njega poklicani bili. Vsi možje se pridružijo protestu in se potem razidejo. Tako se tu pri nas ravna s postavo, ki je dana od državnega zbora in sankcionirana od pres. cesarja, in ki enako veljavo ima in jo mora imeti za vsakega, naj si bo tega ali drugega pol. mnenja. Hišni gospodar, kterega hišna pravica se tako z nogami teptala, pritožil se je zoper to pri okr. sodnji. Kdo je kriv vsem tem nepostavnim djanjem bode menda na dan spravila sodnijska preiskava, da kazen ne bo zadela samo podšuntane, ampak sve. Malo je naše mestice, pa menda je malokde tako stratno nasprotovanje raznih pol. in narodnih strank, kakor pri nas.

Naša „narodna čitalnica“ napravi na starega leta dan besedo z tombolo. Upajmo, da se bo udeležilo tudi iz okolice precej naših prijateljev.

Iz Ljubljane 31. dec. 1868. — [Izv. dop.] Že nekaj dni gremo po našem mestu govornica, da ima ustanovnik katoliškega društva g. Vurmbrand pričakovati pravde zaradi svojega govora pri družem shodu ustanovnega zbora. Tožen ima biti, da je kalil javni mir. Govor je bil brati po časopisih, popolen v „Danici“. Jasno je menda bralcem našega lista, kako večina tukajšnjih Slovencev misli z narodnega, našega edinega stališča o Vurmbrandu. Vaših sodelavcev je eden izrekel že pred precejšnjim časom, da se imamo veseliti Slovenci, da nimamo aristokracije. Vurmbrand je aristokrat skozi in skozi. Tiste misli, kakor oni vaš dopisnik sem tudi jaz. Aristokracija je bila večno in vselej le podpora absolutizmu. Ne verujmo jej, še denes trdi, da hoče svobodo, da hoče iti z duhom časa. In celo, če pravi in trdi da je konservativna, nam to ne sme biti nari, temuč se povedati jej moramo, da mi nismo konservativni, da mi hočemo ohraniti tega kar je, temuč gremo naprej, hočemo napredovati, hočemo svobodo. Aristokracija, ktero naše ljudstvo iz časa tlake in desetine pozna, nima nobenih tal med našim narodom. Naša slovenska reč je demokratična skozi in skozi. Nam je grof Vurmbrand ravno toliko, kakor en kmet; če je ta kmet vsaj malo izobražen in za svojo domovino navdušen, nam je kmet ljubši kakor grof Vurmbrand. Kdor je prijatelj ljudstva, kdor je prijatelj svobode, prijatelj enakosti pred postavo, kdor ni prijatelj absolutizmu, ta ni prijatelj pravice. Plemstvo je nepoboljšljivo. Tudi če se dela liberalno, gleda povsod fevdalizem in glasovita „omejena pamet podložnikov“ iz rokava (glejte Apfaltrernov govor v našem deželnem zboru); tudi če se na krščansko stalo postavlja, je vse hinavstvo, kajti „ljubi bližnjega“ to poznajo ti ljudje le ako je bližnji: baron, grof ali morda škof. Za niže duhovstvo niso ti ljudje še nikdar nič storili, pač pa so bili vselej prijatelji škofovske vposeblasti. Dosledni so si samo v avtokratizmu. — Iz teh razlogov sem zoper politično edinjenje s tako stranko in sem nehal biti Kostov prijatelj, Vurmbrandov pa še nikdar bil nisem in ne bom.

Vendar temu vsemu nasproti si ne morem kaj, da se ne bi čudom čudil, kako se more temu možu pravda napraviti zaradi govora, ki se je vsem ljubljancem neškodljiv zdel. Povsod in Avstriji in v inozemstvu vladni organi kriče, da smo svobodni. In svobodni bi vsi radi bili in hočemo biti. To je svet princip, da, če smo liberalni, bodimo za sebe in tudi za druge. Ne morem si torej kaj, da ne bi dvomil nad svobodo, ki hoče biti, pa v vsaki malosti nahaja javni mir kaljen. Kaj je javni mir? Kje je javni mir? Dan denes vlada, če slepa ni, dobro vé, da javnega miru ne samo v Avstriji, temuč v vsej Evropi ni, temuč da vse giblje, vse rije in ruje, vse spremembe želi, vse napredovati hoče. Kako se more torej javni mir kaliti, kterega javnega miru ni! Tu je tista hudičeva dlaka iz Bahove postave, tista maroga iz največjega absolutizma in tu je vprašanje svobode in nesvobode. Tu naj bi se državni zbor poskusil. To nam je živeja potreba, kakor civilna zakonske postavje za silo. Vresnici naj se enkrat, da bo imel vsak državljani pravico naravnost svoje misli povedati in naj se določijo nepremekljive „postavne meje.“ Potem bomo verovali na svobodo v Avstriji in je bomo veselili in jej žrtvovali morda marsikaj. Denes pa ni tisti negotovosti, ko ne vemo, kaj smemo govoriti. Denes smo v večni nevarnosti, da ne vemo, kedaj se bode državnemu pravniku na njegovo raztegljivo Bahovo postavo videlo, ali smo kalili „javni mir“ ali ne. In ta negotovost je najvišja nesvoba.

Kakor sem do zdaj razvidel, je v nemškutarskem taboru neko veselje zaradi tega glasu, to se ve da ne iz nemškutarskega stališča, ker Vurmbrandu se ne more slovenstvo očitati, temuč iz liberarnega. To vam je lepe liberalstvo, lepo svobodoumje!

Tukajšnjemu „Tagblattu“ pak smem priporočati in vljudno prošnjo staviti, da, ako moje dopise ožemlje in prestavlja, naj se resnice drži, naj ne laže. Jaz sem v listu „Slov. Nar.“ štev. 113 pisal zastran ustavnega

praznovanja od besede do besede: „Dunajski listi vidijo sami, da se nima prav za prav nihče vzroka veseliti in praznovati ustave, ki je pokazala toliko pomanjkljivosti, ki narodnim vprašanjem nasproti se gotovo ni, da bi nespremenjena ostala.“ Ta list pa je tako nesramen, da si upa trditi: „Slovenski narod“ cesarskemu uradnikom za zlo jemlje, da so se predrznili napijati ustavi, ktera vendar ni nespremenljiva.“

To se pravi zavijati, alias: lagati, „Tagblattu“, ki se še predrzne „Sl. N.“ priporočati vljudnost bodi povedano, da poštene žurnalisti citirajo besede nasprotnikov tako kakor so. „Naš fant“ v Mariboru torej stavi na „našo staro babo“ v Ljubljani vljudno prošnjo, da se najnavadnije poštenosti uči in resni in resni. Kedar se bo dneva naučila, potem jej bodi povedano, da moji dopisi niso „kot manuskript“ tiskani, da se torej s svobodno smejo predstavljati, ter da poskušajo nad njimi svoje stare zobe ljubljanske birokratične in „policajske duše“ — da — policajske duše!

Politični razgled.

Znani viši deželni svetovalec, nekdanji državni pravdnik Lienbacher je izdelal policijski zakonik in ga izročil pravosodnemu ministerstvu. To bo pač menda lep zakonik, kterega je izdelal — Lienbacher.

Najnovejši telegrami v zadevah konferencije o turško-grškem razporu se glase: Berlin 30. dec. Francija je razposlala vlastim, ki so se vdeležile pariške pogodbe (Francija, Anglija, Rusija, Prusija, Avstrija, Italija, Turčija) porabilo k konferenciji. Brž ko ne bode v Pruziji, Avstriji, poslanci volili dotična pooblastila, konferencija se bo pečala samo z nasveti kako odpraviti sedanji turško-grški razdvoj, v druge vzhodne zadeve se ne bo vtikala. Da se vdeležene vlasti konferencije vdeležijo, je brezdvombeno. Začeti se ima 2. januarja. Splošnemu prizadevanju vlad bo menda obveležljalo, da se razdvoj mirno odpravi. Pariz 30. dec. „Patrie in Etandard“, naznanjata, da je konferencija gotova. Mirno mišljenje turško in grško obeta ugodnega uspeha; vabila k konferenciji se niso še razposlala.

Gosposka zbornica se bo jela po praznikih posvetovati o postavi gledé porotnic v tiskovnih zadevah.

Kolinski okrajni zastop na Českem se je razpustil, ker je bil že enkrat voljenega, a ne potrjenega predsednika zopet volil.

Ustaveni in Belemu gredu je svoja delo končal. Korog ga je predložila vlada, potrdil se je enoglasno, začasna vlada je k koncu izrekla svojo zahvalo, da je bil odbor tako enakih mislih z vlado.

Pri volitvah na Španjskem so bojda zmagali republikanci. Da se v Španiji pripravljajo resne stvari kaže sledeči telegram iz Madrida: Imperial piše: Vojska med državljani bi znala le nastati, ko bi jo siloma na dan sklicali natražnjaki republikanci in drugi liberalci.

Iz Carigrada se brzojavljajo: Kar se kot gotovo pripoveduje, da je začasna uporna vlada in vsi uporniki na Kreti naznili turški vladi, da jej hoče odsihmal pokorna biti — to se je že tolikokrat trdilo, a je bilo vselej prazna laž; menda tudi zdaj ni kaj boljega.

Razne stvari.

* (Odbor kmetijske družbe kranjske) nedeljo dopoldne je imel sejo, v kateri so bila pravila določena, po katerih naj se premije v denarnih delé za govejo živino, s katerimi se bode prihodnji mesec maj začelo; določena so bila tudi pravila, po katerih naj se biki za plemo prepuščajo gospodarjem. Da veljavo zadobé te pravila, jih je odbor poslal c. k. ministerstvu v potrjenje. — V poduk našim kmetom je odbor sklenil, da se popis, če bo mogoče po podobah razjasnjen, v veliko iztisih natisniti dá in med ljudstvo razdeli, da poznajo posebno dobra goveda iz Mürtthal-a, Mariahofen-a, Möllthal-a in Pinzgau-a, ktera bojo pri delitvi premij prednost dobivala mimo drugih.

* (Trgovska in obrtnijska zbornica) je v sejah 17. in 28. t. m. mnogo važnih reči rešila, o katerih Poročujemo prihodnjič.

* (Dramatično društvo) je kakor pišejo Novice na korist svoji blagajnici na sv. Štefana večer v dvorani čitalnični dalo 3 glediščine igre. Prepolna dvorana bila je znamenje priljubljenosti tega društva, ktereemu se je ob tej priliki izmed občinstva poklonil lep cvetlični venec. Vse tri šalogue so bile pohvalno sprejete in to po pravici, kar gospodje in gospodične so svoje naloge hvalevredno vršili. V igri „gospod regisseur“ je gosp. J. Noli imel dosti težko nalogo, da zadrege „regisseurjeve“ niso bile dolgočasne; v igri „Ženin od gladi“ smo v mlademu gosp. Horak-u videli novo in prav izvrstno komično moč; hvalevredno ste zvršile naloge gospodični M. Horakova in Jakova, pa tudi vsi drugi so storili, kar so mogli, da so to malo nejasno igro, polno neverjetnosti, dobo končali. Opereta „Advokata“ je spet poslušalcem prav dobro došla: trije izvrstni glazovi in ročno igranje pridobili so opereti, če tudi je bila že večkrat slišana, živo pohvalo.

* (Cittadino) se strašno huduje nad „Osservatorjem Tr.“, ker je omenjal, da Oglej, nekdanjo glavno mesto, more spet se vzdigniti in postati trgovsko mesto, ktero bode Trstu škodilo, in Slovencev novo slavo rodilo, kajti večina njegovih prebivalcev in okoličanov so Slovenci in le malo je Furlanov.

* (Čitalnica v Kolonji v tržaški okolici) se je 27. t. m. ustanovila. To je sedma čitalnica v tržaški okolici. Kolončanje se nadejajo da kmalu pristopijo tudi Škorkljanje.

* (Abisinski študenti). Pretekli teden so v Trstu poskušali s cevmi, koje je Anglež Norton iznašel, voda iz tla vleči. Vtaknoli so v ljudskemu vrtu in na več družih krajih cev v tla, jo globokeje zabili in čudo! voda jela je curkoma iz cevi vreti. Takih cevi so se Angleži posluževali v Afriki v letošnji vojni z Absinci, da so dovelj vode za vojake in živino imeli.